

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

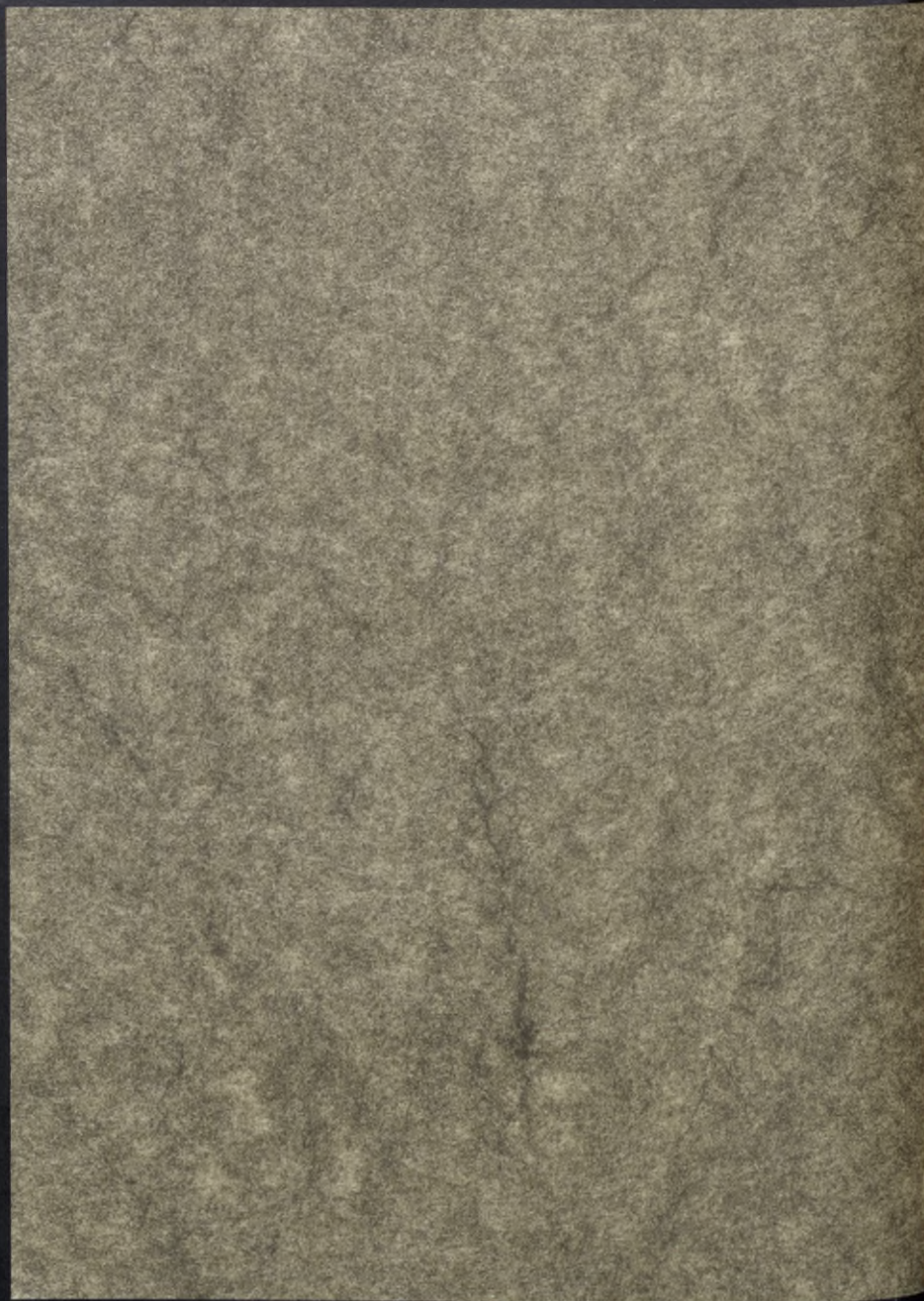

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

*Myr...
Su...*

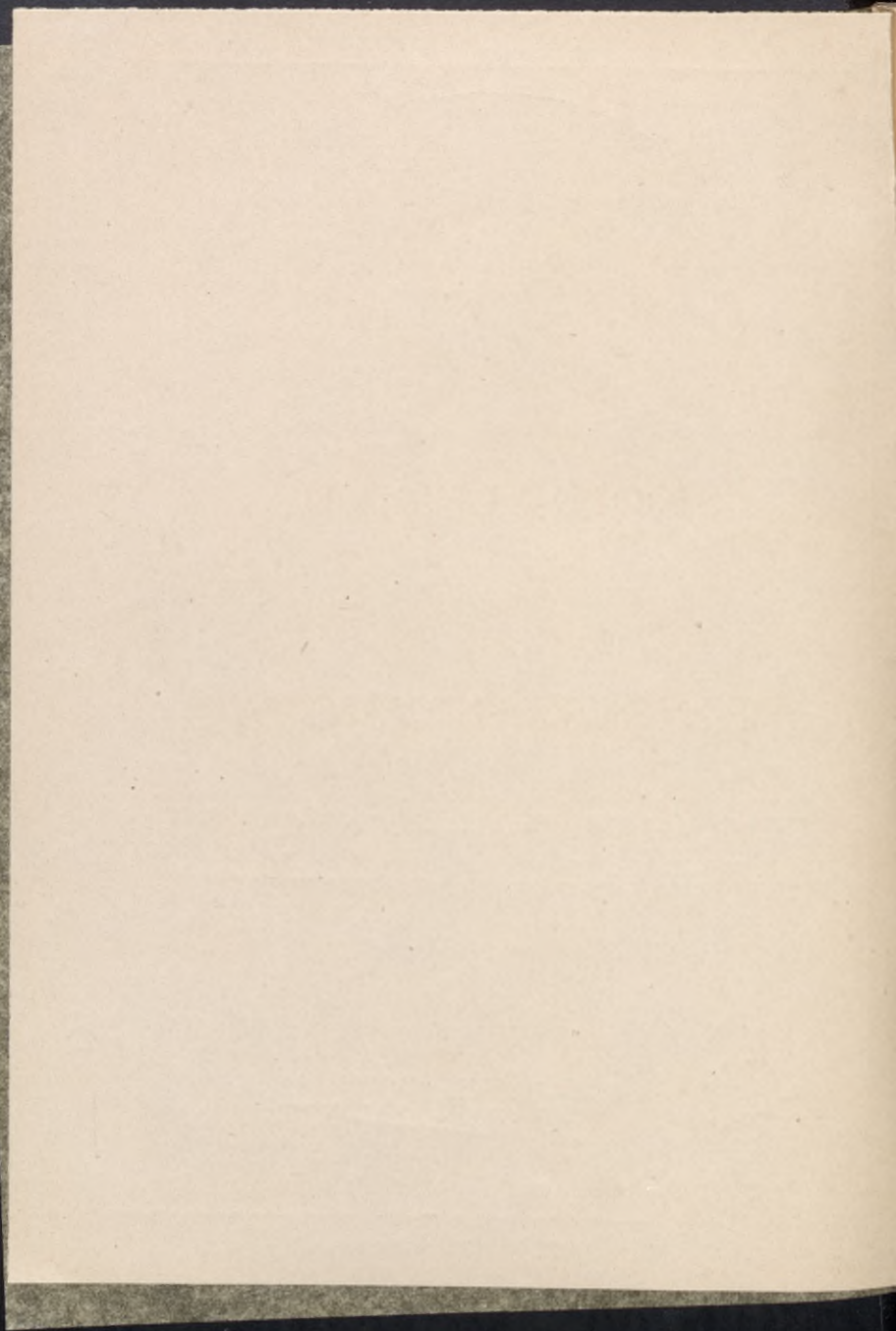
ALFHILD OCH YNGVA

AF

L.G. v. PAYKULL

STOCKHOLM, LOÖSTRÖM & KOMP.

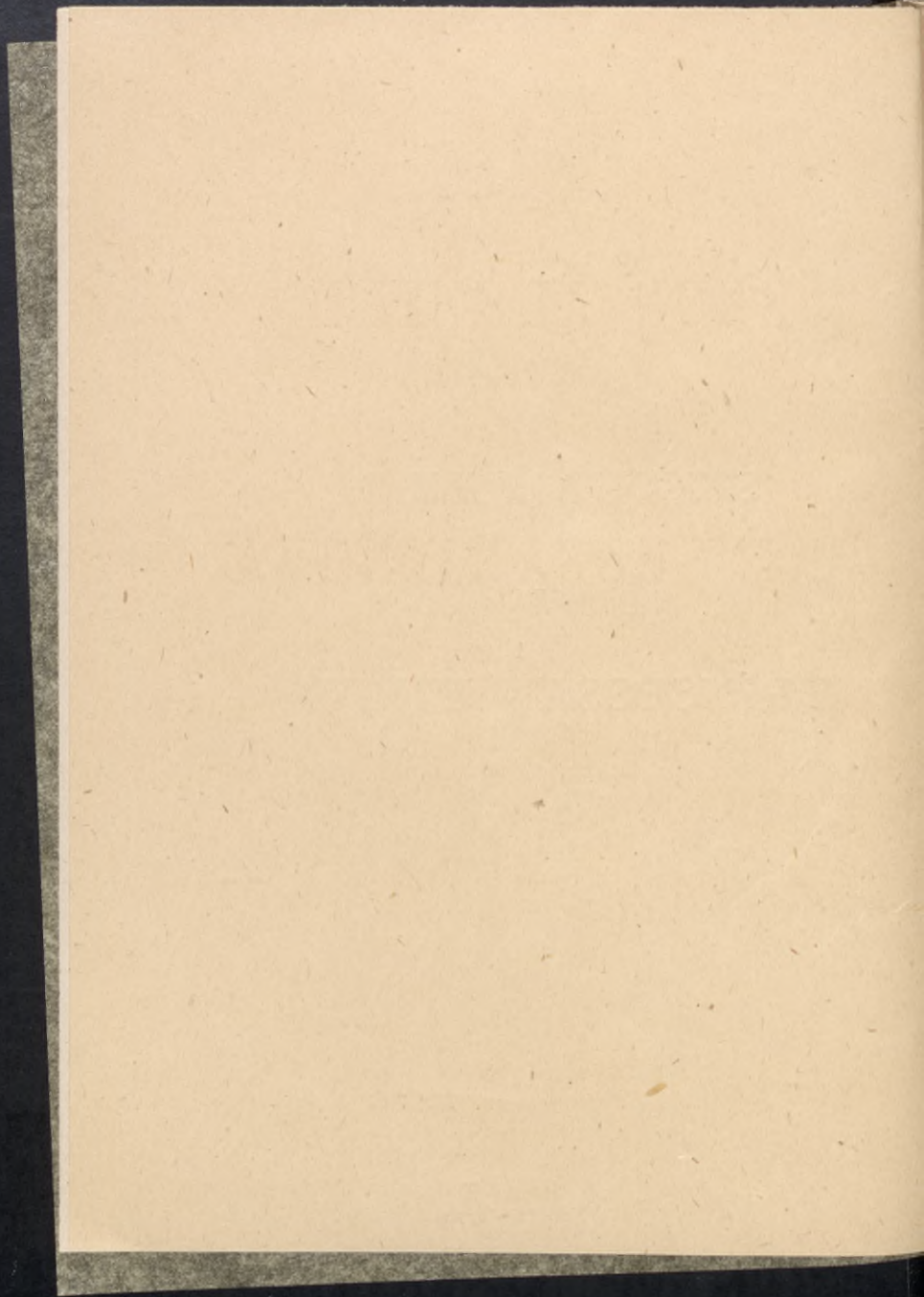

SKÖN ALFHILD

OCH

PRINSESSAN YNGVA

SKÖN ALFHILD

OCH

PRINSESSAN YNGVA

AF

L. G. V. PAYKULL.

STOCKHOLM
LOOSTRÖM & Komp.

I KOMMISSION

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1882.

Till flydda tider återgår
Min tanke än så gerna;
Mig vinkar från förlutna år
Så mången vänlig stjerna.

RUNEBERG.

En Uplandsflicka sjöng en gång
För mig som barn en enkel sång,
Den jag med undran hörde.
En folkets visa, fjerran från,
Som gått i arf till far och son;
En sång, som djupt mig rörde.

Men sångerskan ej mer jag såg,
Och fyrti vintrars kyla låg
Emellan mig och henne,
Jag sporde då en barndomsvän:
Fins hon i denna bygden än,
Som sjöng om systrar tvenne?

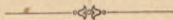
Mig svarades, att hon var död,
Att hennes röst ej längre ljöd
Med klang i skog och dalar.
Nu höres visån icke mer,
Hos folket en roman man ser,
Som i de stores salar.

Ty bruk och seder vexlat om,
Och nu modernt är det, som kom
Ifrån Paris för dagen;
Kring alla bygder sprids det ut
Och herskar så en kort minut,
En gunstling hos behagen.

Men jag med saknad skådar hän
Till den mig bar på sina knän
Och talte underliga
Om forna tiders kämpalek,
Om necken, hur han satt så blek
Och sjöng evinnerliga;

Om elfvors dans, om skogens rå,
Om mycket, som jag lärt förstå,
Se'n jag en man var vorden;
Ty folkets bästa sångers färg
Är dock natur'n i skog och berg,
Som tagit form i orden.

En af de gamla sägner nu
Jag tecknat har i sånger sju,
En saga för de unga.
Den sagan glömmes icke snart;
Ty trolskt det var och underbart,
Hvad folket hördes sjunga.

Esternas ströftåg.

Klar sommarsol går upp öfver Säla-ö
Och skingrar nattens dimma.
Lätt krusas stilla sjö.
Kring skär och holmar simma
En flock af svanor fram,
Och fiskar lekfullt stimma
Vid pilens låga stam.

Nu fältens sångarskara
Sin lofsång stämmer opp;
Och skogens trastar svåra
Ur höga tallars topp.
En ensam dufva kuttrar
Sin lockton från en gren.
Vid stranden säl och uttrar
Sig sola på en sten.

Två kungadöttrar gånga sig ned till strand
 Med rosor uppå kinden.
 Än gå de hand i hand;
 Än skyndar, snabb som hinden,
 Den yngsta, ystert barn,
 Till fjärilsfångst, lik vinden
 Då han för bort ett flarn.

Den andra lemnat redan
 Sin första barndoms värld,
 Med lekarne i nedan;
 Ett ny: en hjertes svärd
 Hon sett i drömmens himmel
 Eröfra sig en brud,
 Från stridens vilda hvimmel
 Hon väntar bröllopsskrud.

Med dessa tankar vandrar ung Alfhild ned
 Till Lögarns väna bölja,
 Att bruka öflig sed.
 De svala vågor dölja
 En knappt jungfrulig barm.
 Och friska droppar följa
 En ännu barnslig arm.

»Men se hvad skepp på fjärden!»
 Så ropar Yngva gällt.
 »Hur styra de väl färden,
 Hvert ha' de kosan stält?
 Är det en fredseskader?
 Ha' hugg de redan bytt?
 Jag skyndar till vår fader
 Att tälja honom nytt.»

Nu badet båda systrarna hastigt gjort,
 Och Alfhild till den andra:
 »Spring, Yngva, hemåt fort,
 Att far oss ej må klandra;
 Förtälj den syn du ser.
 I smyg jag här vill vandra
 För att utforska mer.»

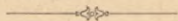
Så sagdt, och Yngva hastar
 Till kungens höga loft,
 Sig i hans armar kastar,
 Höljd utaf dam och stoft:
 »O fader, fader, följ mig
 Till stranden, skepp syns der!» —
 »Nej, Yngva, skynda, dölj dig,
 Budkafveln nyss var här.»

»Eld härjat hela kusten från Stocksunds bro,
Der Esterflottan landat.
Oss gifves ingen ro,
Vår egen flotta strandat
Bland skär och stenfyld sand,
Och Esterna förvandlat
Till sorghus Svea land.»

»De sköfla nejden vida,
De dräpa fredlig man.
Må ung och gammal strida,
Och kämpe den, som kan,
Sjelf är jag redebogen
Att gå i kriget ut;
För dödens skördar mogen,
Jag slås, tills allt är slut.»

»O Gud! Vår Alfhild stannat vid stranden qvar.
Sänd bud att henne kalla,
Hon trygg och säker var
Samt vakar för oss alla.
När skeppen tagit fast,
Och ankartägen falla,
Hon skyndar hit i hast.»

Då bud på bud till stranden,
Men alltid samma svar:
»Vi sågo endast branden
Från skog, som påtänd var.»
Om Alfhild intet spordes,
Och Yngva bittert gret,
När krigets skördar gjordes
Och kung i gräset bet.

Slafvinnan.

»Hvi sitter du och drömmar på klippan der
Och aktar icke getterna i skogen?
De sprungit bort till grannas; en bonde var nyss här
Och gormade för deras skull på logen,
Der husbond' och hans trälar med ifver tröska korn.
Kan du ej hjorden locka tillsammans med ditt horn?»

»Jag spejade mot hafvet, det fjerran blå,
Jag hoppas räddare stå upp ur vågen.
Der kan jag än få skåda, hur blåa böljor slå;
Det leker mig så underligt i hågen.
Jag glömde alla gettren och husbond' med dervid,
Förlåt mig det, mor Ingrid; haf miskund än en tid
Med din slafvinna ifrån Vesterlandet.»

»Du talar underliga, ung Alfhild min,
Jag har ej hjerta till att bannas mera.
Kom till din fostermoder, lägg bort ditt tunga sinn!
Jag önskar, att lik dig jag hade flera.
Du minner mig om fordom, då sjelf jag röfvad var
Och om min barndoms dagar hos kära mor och far.»

»Hvad säger ni, mor Ingrid, är ni från Svea kust?
Kom låt mig höra då om edra öden!
Vi skola hålla samman, vi två, i nöd och lust,
Er skall jag icke glömma före döden.
Ni skall min räddning blifva, jag litar mig till er,
Var mig i systers ställe och broders med, jag ber;
Då skall jag mindre sakna fadersborgen.»

»Nej, Alfhild, kära flicka, hvad tänker du om mig?
Nu är jag husbonds hustru, intet annat.
Gå bort till dina sysslor, var lugn och trösta dig,
Blott dunkelt barndomsminnet hos mig stannat.
Nu är jag bondekona så god som någon ann',
Som sjelf du blir med tiden, då du fått dig en man.»

»Farväl då, hoppets blomma, försvinn, sjunk ner,
För mig står här i bygden intet åter.
Jag skyndar bort till skogen, som dock mig ger
En suck till svar, då jag i skuggan gråter.
Jag minnes forna tider i hjeltars höga borg;
Fastän slafvinna vorden, jag glömmer ej min sorg,
Jag längtar åter hem till fosterbygden.»

Dya öden.

På Östanvågor stå strider allt;
Det är Valdemars härar som segra,
Och stålet biter i hjertat kallt,
På afstånd Valkyrior hägra.

Den Estiska flottan slagen re'n
Med fart mot stranden hastar;
Snart griper man fatt uti närmsta sten
Och hulling mot botten kastar.

På flykten sprida sig Estlands män,
Att berga lifvet för nöden;
Men mången biter i gräset än
Och kämpar med våld emot döden.

Till bygden sändes den danska här,
 Att samla boskap till föda,
 Att plundra landet, att med besvär
 I grafkulle lägga de döda.

Om bygdens tärnor och ungmör små
 Med mycken omsorg man spörjer;
 Den vilde kämpen med ögon blå
 Ler hjertligt, fast tärnan än sörjer.

»Vår lugn, min sköna; var tröst, mitt barn,
 Jag vill dig ej något illa.
 Jag ger dig ringar och vackert garn,
 Din sorg skall jag veta att stilla.»

Så förs ung Alfhild med andra små
 Ombord på de danska drakar.
 Man vet ej rätt, hur hon kunde gå
 Till skeppet, der Valdemar vakar.

Alltnog, en ungmö stod der så glad
 Och såg sin räddare nalkas;
 Och Valdemar undrar, att blicken bad,
 Att mund och kinder re'n skalkas.

»Och hör ni, skön jungfru, jag är förnöjd
Att se, hur väl ni er skickar.
Det gör mitt hjerta en verklig fröjd
Att skåda leende blickar.»

»Så hör, min furste, i drömmars natt
Jag skådat en kraftfull hjelte.
Han står nu för mig, mitt hjertas skatt,
I väldigt kyller och bälte.»

»Jag är ej barn ifrån detta land,
Är hemma från vestersalar,
För mig har kriget ej slitit band,
Som sorg till minnena talar.»

»Fast här slafvinna, jag skådat folk,
Som yfs utaf andra seder;
Så ler då mitt öga, mitt hjertas tolk,
Att ödet har fört mig till eder.»

»Och hör ni, skön jungfru, från denna stund
Så är ni min fästeqvinna.
Jag hoppas få kyssa er sköna mund,
Er kärlek på vågorna vinna.»

»O nej, min prins, o tala ej så,
Nu brister i gråt mitt öga.
Jag ville endast till hjälten gå,
På kärlek tänkte jag föga.»

»Nej, gråt ej, barnet, mitt hjertas vän!
Din sorg är tagg i min sida.
Förrän jag ser blicken tåras igen,
Mot trollden ville jag strida.»

Storm och strid.

Lyss! hur det susar
I tackel och tåg.
Hör! hur det brusar
Från skummande våg,
Regndigra skyar
Skynda förbi.
Vindkast med byar,
Båt lägger bi.

Stormen förökas,
Växer med fart.
Nödhamn må sökas,
Men gör det snart;
Eljest sök vida
Hafvet, var trygg.
Skeppen få rida
På böljornas rygg.

Långt ut åt hafvet,
Der Valdemar styr,
Skepp, halft begrafvet,
Från bränningen flyr.
Alfhild får skåda
Stormarnes lek.
Dagarne båda
Sitter hon blek.

Men då den tredje
Morgon har grytt,
Helsas med glädje
Solen på nytt.
Stormgudens ungar
Tystna och dö,
Hafsskum dock gungar
I dyning och sjö.

Skeppen att samla
Gör mycket besvär;
Men af de gamla
Blott få äro der.
Köl uti väder
Träffar man blott,
Till sina fäder
Vikingar gått.

Vidt kring den öde
Svallande våg
Sökas de döde
I böljornas tåg.
Pröfvade vänner
Funnit sin graf.
Valdemar känner
Djupt sorgen deraf.

Tid till att sörja
Dock lemnas ej mer.
Kämparne spörja,
Hvad flotta man ser.
Hundrade drakar
Segla snart fram.
Fursten bevakar
Fartygets stam.

Alfhild från fara
Innerst i förn
Vill han bevara
Med drakhufv'ets hörn.
Sjelf får han söka
Tätaste slag,
Svårt blir att öka
Sin ära i dag.

Vinden är förlig
För fiendens hop.
Valdemar rörlig
Strax manar med rop
Väntande kämpar,
Rustar till strid;
Huru han lämpar,
Vinner han tid.

Se hvilken ifver,
Hör hvilket gny;
Segern det gifver,
Att ingen vill fly.
Smattrande pilar
Sköldar ta' mot,
Fartyget ilar
Trots fiendens hot.

Äntra han ämnar
Sjökonungens skrof.
Dertill han lemnar
Till plundring sitt lof.
Spjuten man slungar
Hakar ta' fast,
Skeppet, som gungar,
Äntras i hast.

Svärds klingor breda
Blixtra nu tätt.
Striden att leda
Är icke lätt.
Furstarne sökas
Ut af hvarann';
Stridslusten ökas
Då hos hvarje man.

Alfhild, förtjusad
Af Valdemars kraft,
Fattar berusad
Den bäge han haft,
Följer med ifver
Vexlande strid;
Kanske hon blifver
Byte dervid.

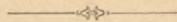
Fiendens hopar
Tränga ju på.
Valdemar ropar:
»Gossar, vi stå,
Taga till stridsrop:
Sköld för hvarann';
Fätalig krigshöp
Ej kländra man kan.»

Sagdt, och det bildas
Af sköldar en mur.
Stridslusten eldas,
Det blåses i lur.
Kampen förlängdes,
Lyckan dock svek;
Valdemar trängdes,
Sköldmuren vek.

Dolkarna dragna,
Niding, som ler
Midt bland de slagna,
Alfhild nu ser;
Hjelmprydnad präktig,
Hvilken han bär,
Visar att mäktig
Sjökonung det är.

Gripen af fruktan,
Hon rigtar en pil;
Nidingens tuktan
Far af som en il,
Träffar den rätta:
Röfvarens bröst;
Kanske ger detta
Valdemar tröst.

Svigtande skaran
Framgår på nytt,
Hastigt är faran
Åter förbytt,
Konungen slagen,
Kämpe så båd.
Valdemar dagen
Nu har i sitt våld.

Bröllop på hafvet.

Stilla öfver hafvet breder
Qvällens skymning ut sitt flor.
Tystnat hafva stridens eder,
Skeppet sakta framåt ror.

Månen, lysande i natten,
Lockar fram en silfverflod
Öfver djupblå, mörka vatten,
Der skön Alfild visat mod.

Ungmön hyllas främst bland alla;
Henne gifves segerns pris.
Här skall endast hon befalla,
Tjenas uppå alla vis.

På den sköna, klara bölja,
På det friska, stolta haf
Får hon hjeltens bana följa,
Är hon den, som seger gaf.

När natur'n i pulsslag häfver
Lugnad våg på ocean,
Känner Alfhild, att hon lefver
Fri uppå den vida ban.

Utaf tappra kämpar firad,
Tar hon deras hyllning mot,
Rikt med röfvarns skatter sirad
Ifrån hufvud och till fot.

Öfver stridens utgång qväder
Prinsen sång till hennes lof,
Och hans blick om kärlek beder
Fast i talet gill och hof.

Sist i nattens sena timma
Tystnar också årans slag;
Muntra kämpar upphört stimma
Sömn behärskar deras lag.

Men de ungas blickar brinna,
Och de tindra ögon blå,
Prinsens låga börjar vinna
Gensvar ifrån läppar små.

Alfhild ger sin furste handen,
Hviskar ljuft sitt stilla ja,
Bindes då med kärleksbanden,
Bojor ljufliga att ha.

Drömmer se'n i stilla tjusning
Om sin kärlek och sin strid.
Sommarnattens milda ljusning
Vaggar henne in i frid.

Och när morgonrodnan båd
Nya dagens friska fläkt,
Glad och nöjd skön Alfhild skådar
Morgonsol, som henne väckt.

Efter mången natt de hinna
Slutet af sin bröllopfärd,
Kämpens borg de lyckligt finna,
Der fick Alfhild hem och härd.

Sorg och saknad.

Valdemar till tings i Danmark
Hade rest en tidig vår,
Och sin kämpe Alfhild väntat
Redan fram på nästa år.

Underliga rykten spordes,
Krig och örlig nämndes om;
Fäfängt Alfhild sökte visshet,
Frågte hvarje man, som kom.

Redan länge så hon undrat,
Bäfvat utaf fruktån tärd;
Många mörka syner skymtat
Fram ifrån en okänd verld.

»Valdemar ej bud har skickat,
Har förgätit vännen sin.
Hvad kan vara skuld till detta?
Hvem har fångat falcken min?»

»Fordom kom han dock tillbaka,
Vände åter från hvar strid.
Uti denna stilla boning
Fann han alltid lugn och frid.»

Så hon undrat långa dagar,
Men till sist hon känt igen
En ibland de gamle sjömän,
Sänd från Thorvald, hennes vän.

»Kunskap vill jag eder bringa:
Valdemar till Danmarks kung
Korad är af folkets vilja,
Utaf gammal och af ung.»

»Svåra strider har han vunnit,
Mången kämpe har han fält,
Men de mäktige i landet
Nu likväl till freds han stält.»

»Thorvald, kungens fosterbroder
 Ber mig tälja eder nytt:
 Valdemar sin vadmalsströja
 Uti purpur nu förbytt.»

»Men derjemte, för att ställa
 Alla stormännen tillfreds,
 Med högättad furstedotter
 Kungabrölloppet tillreds.»

»Bruden, hemtad ifrån Svithiod,
 Kommer snart till Helsingborg;
 Thorvald helsar eder detta,
 Ber er stilla eder sorg.»

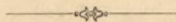
Alfhild tror ej sina öron,
 Stirrar vildt i rymden ut;
 Men då yngste pilten nalkas,
 Brister hon i gråt till slut.

Gammal sjöman kan ej dröja,
 Torkar bort med avvig hand
 »Litet sjöstänk ur sitt öga»,
 Läger båten ut från land.

Alfhild kallar sina söner,
Lennar hemmet inom kort;
Vandrar, trots de spädas böner,
Fort från borgens omnejd bort.

Fjerran trakt dem icke känner,
Hon och barnen lida nöd;
Långt från sina forna vänner
Tigger hon en smula bröd.

Stundom gifvas snäsor bara,
Ofta får hon dock en skärf;
Svårt det käns att husvill vara,
Hårt är tiggarens förvärf.

Dverga-smidet.

Nu rustas till bröllop i Helsingborg
För svenska konungens syster,
Och hofmän och hirdmän stimma gladt,
Men Valdemar, kungen, syns dyster.

»Lägg ut min farkost, half storm i dag;
Mig lyster en båtfärd på fjärden.»
Så talar kungen. »Sätt ut till hafs,
Från vägen jag eröfrat verlden.»

Prinsessan vandrar i högan loft
Och gläds åt de kungliga skänker,
Beundrar sällsynta blommors doft
Och småler åt hofmännens ränker,

Då tränger en tiggare-gumma fram,
Åtföljd af en barnaskara;
Förgäfves de hofmän hålla tillbaks,
Att bruden för »packet» bevara.

Hon märker den bleka och frågar mild:
»Hvad vill du, fattiga, arma?
Jag ger dig gerna, hvad du begär;
Ljuft är det att sig få förbarma.»

Den fattiga gumman stiger då in,
Ömt smekande barnen sina.
»Furstinna, den nåd jag af dig begär
Är att du tar gåfvorna mina.»

»Jag fostrat sex söner åt Danmarks kung,
Dem ger jag konungen åter.
Sjelf drager jag hädan till fjerran bygd
Från yngsta barnet, som gråter.»

»Tag dig, furstinna, de söner an,
Blif dem uti moders ställe;
Var öm och mild emot mina små,
Att tårar i mängd de ej fälle.»

»I fjerran land vill jag söka mitt bröd,
Vill sträfva som tjenstegvinna
Hos bondekönan, om än så vred,
Min nödtorft skall jag der finna.»

»Här kan jag ej dröja en enda dag,
Mitt sinne i uppror sjuder,
Jag måste lemna det hem, jag haft;
Sitt afsked mitt hjerta det bjuder.»

»Men du, furstinna, som syns så god,
Tag minne af sörjande moder,
En armring jag ger dig, mitt eget guld,
Den siste bland mina klenoder.»

»Jag växte som barn vid en konungs hof
Och lekte guldtärning och ringar,
Men stormen tog mig uti sin barm
Med skeppets fladdrande vingar.»

»Det enda minne jag räddade då
Var ringen, som jag vill dig gifva,
I hopp att du fyller min enda bön:
För barnen en moder att blifva.»

Så sagdt, och genast hon kastar ned
Sin ring för prinsessans fötter.
Blek bruden darrar likt trädets löf,
Då yxan kapar dess rötter.

Med bäfvande barm och med armen sänkt,
Hon börjar i gråt utbryta;
Då glider en guldring från hennes arm
Och rullar längs golfvets yta;

Men kommen dit, der den andra läg,
Som stannat i salen vida,
Han böjer sig sakta och ringlar omkring
Samt faller se'n sida vid sida.

Prinsessan häpnar och rodnar snällt,
Då hon ser de parade ringar;
Till barnets dagar, till Lögarns strand
Ett minne tankarne tvingar.

»Ah, qvinna! hvem är du? Säg ut, min vän,
Se, ringarne flutit tillsamman.
De smiddes fordom af samma hand
Vid konstiga dvergaf lamman.»

»Min moder burit den ring, som jag
 Se'n många år har bevarat;
 Den andra hälften min systers var;
 Är väl hennes öde förklaradt?»

»Jag mins som en dröm, att hon röfvades bort
 Af Ester, som krigsfångar sälja;
 Hur blef hennes bana, kom hon hit ned?
 Om *Alfhild* du måste mig tälja.» —

»Med gråt jag vill brista i klagan ut,
 Förlåt mitt ifriga sinne,
 Haf miskund, ung drottning, förlåt, förlåt!
 Försök ej att pröfva mitt minne.»

»Var mild och god mot de arma blott,
 Var huld mot den fattige lille,
 Spörj ej mitt öde, sörj ej min lott,
 Jag dödar mig sjelf, om du villes» —

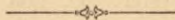
»Nej, nej, min syster. O, tala ej så!
 Förtälj mig de minnena gamla;
 Du får ej glömmas, ej från oss gå,
 Mitt hela hof vill jag samla.»

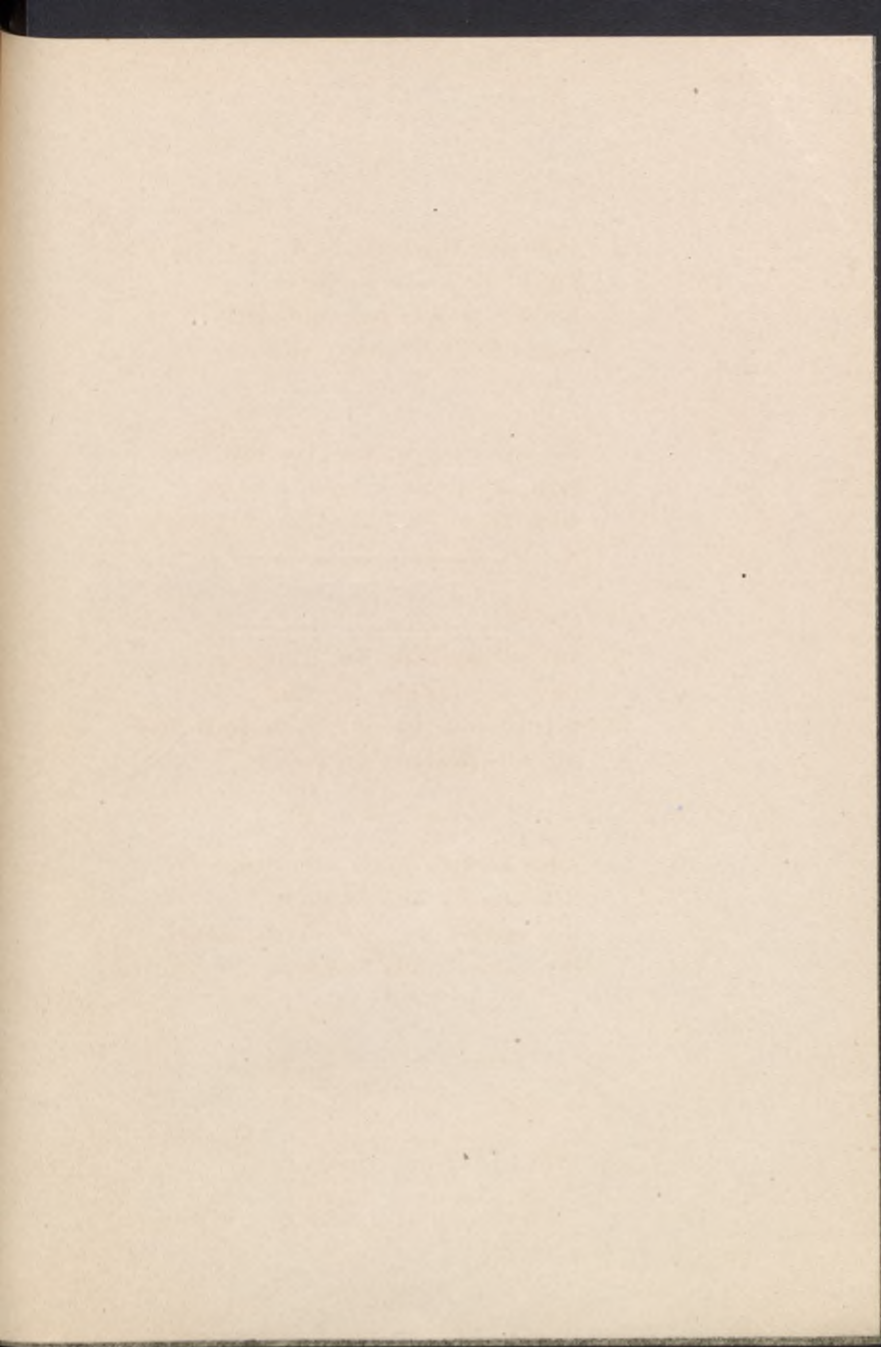
»Vill säga Danmarks ärade drott,
Att du skall vika för ingen,
Att du bör dela hans ljufva lott,
Som vittne jag antager ringen.»

Då stiger den mäktige Thorvald fram,
Högt aktad som Kungens broder:
»Och är du fru Alfhild af kungastam,
Så sant du är barnens moder»,

»Så vill jag hylla din äldste son,
Den unge Ragnar, för Skåne,
Och kungen, det vet jag, är långt ifrån
Att vilja förskjuta sin kone.»

»Men konungs hjerta och kungahand
Rätt ofta ha' kinkiga strider,
Och mycket sker, för att vinna land,
Det spörjes i alla tider.»

Pris: 75 öre.

1001850720

